

מפקדת מחלקת ענף הרשויות, משרדי הממשלה והתשתיות הלאומיות המקומיות	פיקוד	העורף	127
הטלפון האזרחי:			08-9783789
הד –			19
ט"ו/	כסלו/		תשע"ג
29	בבנובמבר		2012

פקע"ר - מחוזות - תפוצת רע"ני אוכלוסייה
פקמ"רים – רמ"די הג"א
מפקע"ר – אוכלוסייה – רמ"ח אוכ', רע"ן רמו"ת
מפקע"ר – תו"פ – רע"ן תוה"ד, רמ"ד חילוץ
בה"ד 16 – רע"ן הכשרות

הנדון : הקמת יחידות חילוץ רשותיות- מנחה לתאום סע"ר מול הרשות המקומית

1. כללי

מניסיון התמודדות עם רעידות אדמה הרסניות בעולם מתברר כי הפעולות שבהן נוקט האזרח, לפני, בעת ואחרי רעידת אדמה, הן בעלות ההשפעה הגדולה ביותר על צמצום מספר האבידות בנפש וברכוש.

ביממות הראשונות לאחר רעידת אדמה קשה תתקשה המדינה להגיש סיוע לאזרחיה בשל קשיי תקשורת, מחסור בחשמל, הרס דרכי תעבורה וקריסת מערכות שירותים. בנוסף צפוי גם מחסור בצוותי כוחות החירום מאחר שגם אנשי הצוותים הרפואיים, צוותי החילוץ, כיבוי אש ומשטרה, יהיו עסוקים קודם בסיוע לבני משפחותיהם. עזרה מאורגנת משמעותית תגיע בדרך כלל רק לאחר יממה או שתיים ועל פי סדרי עדיפות הנקבעים לפי תמונת המצב הכללית.

המסקנה היא כי אין תחליף למוכנות של הפרטים במצבים אלו.

הפתרון הינו הכשרת האוכלוסייה לתת מענה של חילוץ קל בשעות ו/או בימים הראשונים לאירוע רעידת אדמה עד להגעת כוחות מקצועיים.

2. המטרה

הקמה והכשרת יחידות סיוע ועזרה ראשונית (סע"ר) ברשויות המקומיות, אשר יגישו סיוע באופן מידי אחרי התרחשות אסון ובכך יגבירו את סיכויי ההצלה של פרטים מהקהילה.

3. השיטה

א. קביעת הרשויות שיבצע את ההכשרות.

ב. קביעת סדר עדיפויות להכשרות¹ ע"י המחוז.

ג. תיאום תאריכי ההכשרה (גרף הכשרות) מול ענף רמו"ת.

ד. תיאום ההכשרה בין הרשו"מ לבין בה"ד 16.

¹ שיקולים לסדרי עדיפויות: בשלוח הרשות, רשויות צפופות, תרחיש היערכות רשותי וכו'.

ה. ביצוע ההכשרה.

ו. שמירה על כשירות היחידות ע"י שילובם בתרגילים.

4. שילוב רשויות²

א. פנייה לרשויות המקומיות לרתימתם לפרוייקט.

ב. הצגת התפיסה וחשיבותה לרשות המקומית³.

ג. קביעת בעי"ת ברשות המקומית אשר יהיה אחראי על המערך וילווה את היחידות מרגע הקמתם⁴.

ד. הרשות המקומית תדרש לאתר כ"א לטובת היחידות:

(1) עובדי רשות מקומית – לא חיוניים לתפעול הרשו"מ באירוע רעא"ד.

(2) מתנדבים, תושבי הרשות.

(3) עובדי מפעל / ארגון⁵.

ה. על הרשות המקומית לכנס את המועמדים, להציג את תהליך הקמת היחידה ולוודא מחויבותם לתהליך.

ו. הרשות תכליל את היחידות בנוהלי החירום הרשתיים, לרבות תפיסת הפעלתם, ציוד רלוונטי, נקודות הריכוז של היחידות, תרגולם וכו'.

ז. הרשות תוודא הכשרת היחידה מול מחוז פקע"ר, ע"י קביעת מועד להכשרה, ביצוע תיאום פרטני לקראת האימוץ⁶ ויוודא ביצועו בהשתתפות מלאה.

ח. ניהול מעקב שמי אחרי הצוותים.

ט. נדרש לתכנן פעילות המשך למערך ע"מ לשמר כשירות כגון, הדרכות, תרגילים עצמאיים או שילובם בתרגילים רשתיים ו/או נפתיים.

5. ביטוח

הרשות תוודא רישום המתנדבים בתחילת הפעילות על מנת לספק כיסוי ביטוחי מתאים⁷.

בברכה,

סילבי זונשיין, רס"ן
רמ"ד הרשויות המקומיות

² בעל התפקיד מטעם פיקוד העורף אשר ילווה את הרשות המקומית בכל התהליך הינו הקני"ר הרלוונטי (קצין נפה ורשויות).
³ נדרש לקיים את הצגת התפיסה בפני הנהלת הרשות המקומית ע"מ לתת רוח גבית למימושה ברשות המקומית ולהבטיח הקמת היחידות כחלק מהמערך הרשתי.
⁴ חשוב כי מנהל מח' החירום ילווה את התהליך גם אם הממונה לפרוייקט ברשו"מ הינו בעל תפקיד אחר.
⁵ אשר אינו חיוני בתפקידו בעשות הראשונות לאירוע רע"ד.
⁶ קני"ר, בה"ד 16 והרשות המקומית.
⁷ ביטוח מתנדבים (ביטוח לאומי).

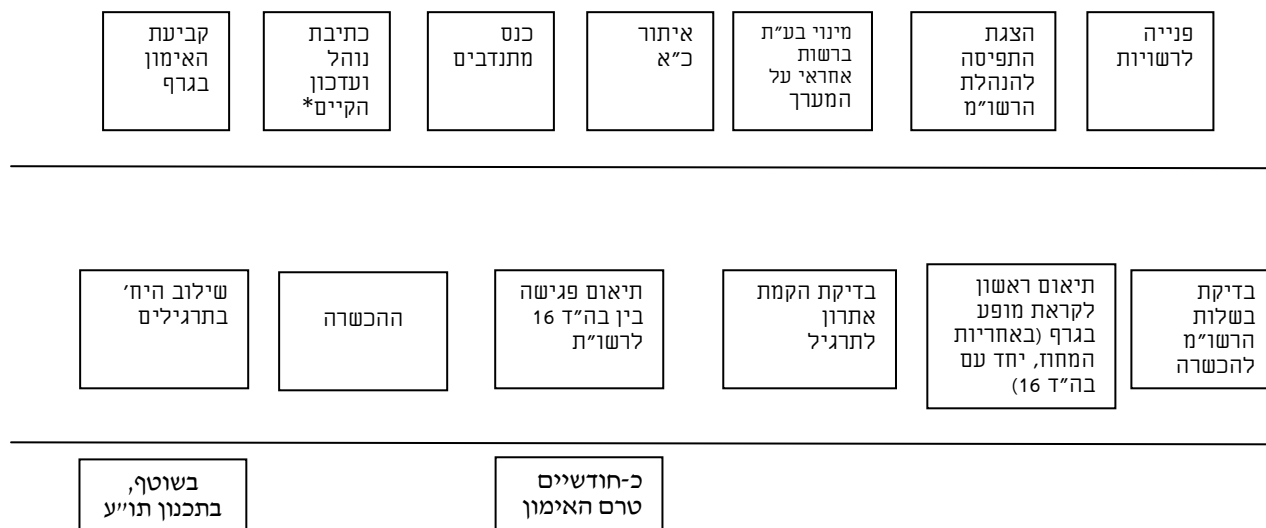
נספחים

נספח א' – גאנט מומלץ לתאום ההכשרה

נספח ב' – תפיסת יח' סעי"ר

נספח ג' – לוי"ז ההכשרה

נספח ד' – הנחיות לבניית אתרון-תרגול

נספח א' – גאנט תיאום

***כתיבת נוהל להפעלת היחידות ברמה הרשותית ועדכון נוהלי הרשות בהתאם:**

כתיבת סדר פעולות,

רשימות שיבוץ,

ציוד קיים וניתן להיעזר באירוע.

נספח ב' – תפיסה יח' סע"ר

1. מאירועים בעולם למידים כי הצלת חיים רבים מתבצעת כתוצאה מחילוץ עצמי או ע"י עוברי אורח בלתי מיומנים, באמצעים ביתיים.
2. בחילוץ קל צריך ידע והבנה בסיסים על אופי ההרס, התנהגותו ואופן הטיפול בו.
3. נדרשות פעולות דחופות ראשוניות בתחומי החילוץ, העזרה הראשונה, בכיבוי אש וכו'.
4. פשטות העשייה, זמינות המענה, ההיקף הגדול של המוכשרים הופכים את המענה ליעיל במיוחד.
5. התפיסה הינה להכשיר מירב האוכלוסייה במרחב הרשות אשר בעת אירוע יוכלו להגיע עזרה וסיוע לקהילה באופן עצמאי, על בסיס הציוד הביתי (פטיש, מגבהים של רכב וכו').
6. את האוכלוסייה מומלץ לארגן ע"י צוותים שכונתיים / מפעלים / רשותיות.
7. הרציאונל הינו כי בהתרחש אירוע, האוכלוסייה תתרכז בנקודה מוגדרת מראש בשכונה או אם מדובר על שעות העבודה, בשטח המפעל ויפעלו כיחידות / צוותים.
8. לכן, יוקמו מס' יחידות בכל רשות מקומית בהתאם לגודלה:
 - א. יחידות רשותיות על בסיס עובדי הרשות המקומית.
 - ב. יחידות במפעלים בינוניים/גדולים.
 - ג. יחידות שכונתיות ע"ב תושבי השכונה / רובע.

ההכשרה הינה בסיסית לפעילות בשלב התגובה המיידית.

נספח ג' – ההכשרה

ההכשרה מורכבת משלושה תחומים מרכזיים :

- 1) פרק מבואות - 4-5 שעות - פקע"ר.
- 2) עזרה ראשונה - 7 שעות (ע"י מד"א).
- 3) כיבוי אש – 3 שעות (ע"י כב"א).
- 4) **התגוננות אזרחית (חילוץ קל) – 5 שעות או 9 שעות (תרגיל: שעתיים לתרגול אמצעים בתחנות ושעתיים לתרגול דילמות) – פקע"ר.**
- 5) סה"כ ההכשרה, כולל מד"א וכב"א – 24 שעות.

תחום התגוננות אזרחית (חילוץ קל) מועבר ע"י פקע"ר. כולל חלק תיאורתי וחלק מעשי. לטובת החלק התיאורטי על הרשות להקצות כיתה המתאימה למספר המועמדים, מחשב וברקו. לטובת התרגול המעשי על הרשת המקומית להקים "אתרון" ו"תחנות תרגול".

ניתן לקיים את האימון בשעות היום או בשעות הערב.

הצעה לביצוע האימון בשעות היום – 3 ימים,

- א. יום מד"א – 7 שעות,
- ב. יום חילוץ קל – 8 שעות,
- ג. יום חילוץ קל ובכ"א – 8 שעות.

הצעה לביצוע האימון בשעות הערב – 3 ימים,

- א. מד"א – שני מפגשים (3 שעות ו1 שעות).
- ב. כב"א – 3 שעות
- ג. חילוץ קל – 3/4 מפגשים של 3/4 שעות.

תיאום לו"ז פרטני מול כל רשות יסוכם במסגרת התיאום של בה"ד 16 עם הרשות המקומית.

תכני פרק החילוץ הקל (9 שעות, יום אחד)

זמן	שיעור
8:00-8:30	הגעה ושיחת פתיחה
8:30-9:30	רעידת אדמה
9:30-10:15	הכרת הגופים במרחב האזרחי ותפקידם בתגובה המיידית
10:15-10:30	הפסקה
10:30-11:15	המתנדב ברשות המקומית
11:15-12:15	התנהגות האזרח ועקרונות התערבות
12:15-13:00	הפסקת צהריים
13:00-13:30	הטיפול באירוע הרס
13:30-14:15	עקרונות החילוץ הקל
14:15-14:30	הפסקה
14:30-17:45	תרגול
17:45-18:00	שיחת סיכום

תכני פרק החילוץ הקל (9 שעות, יומיים)

יום II		יום I	
שיעור	זמן	שיעור	זמן
עקרונות החילוץ הקל	15:00-15:45	הגעה ושיחת פתיחה	15:00-15:15
הפסקה	15:45-16:00	רעידת אדמה	15:15-16:15
תרגול (3 שעות)	16:00-19:00	הכרת הגופים במרחב האזרחי ותפקידם בתגובה המיידית	16:15-17:00
		הפסקה	17:00-17:15
		המתנדב ברשות המקומית	17:15-18:00
		התנהגות האזרח ועקרונות התערבות	18:00-19:00
שיחת סיכום ומשוב	19:00-19:30	הטיפול באירוע הרס	19:00-19:30

תכני מד"א

- א. החייאה בסיסית BLS מבוגרים, ילדים ותינוקות.
- ב. השתנקות (חנק) מגופים זרים ברעידת אדמה.
- ג. תרגילי סימולציה בהחייאה על בובות.
- ד. הטיפול הראשוני בפצעי מעיכה.

- ה. עצירת שטפי דם חיצוניים.
- ו. קיבוע שברים כולל אלתורים.
- ז. חבלות ראש, חזה ובטן.
- ח. כוויות, סכנות והטיפול בהן.

תכני כב"ה

נספח ד' – מה נדרש מהרשות המקומית

1. כיתה המתאימה בגודלה למס' החניכים (כ-30).
2. בכיתה : מחשב, מקרן, רמקול.
3. הקמת "אתרון-תרגול" בקירבת הכיתה – רצ"ב נספח אפיון.
4. הקמת תחנות לתרגול ולמידה.
5. העמדת ציוד לתרגול.
6. העמדת אמצעים לתרגול כיבוי אש.
7. ליווי רצוף של אחראי מטעם הרשות המקומית.
8. אחראיות על תחום הבטיחות בהכנות, בעת האימון ובעת פירוק ופינוי עזרי האימון.
9. גיוס החניכים כמתנדבים בתחילת הפעילות (ביטוח).

1. נספח ד' – הנחיות להקמת "אתרון תרגול"

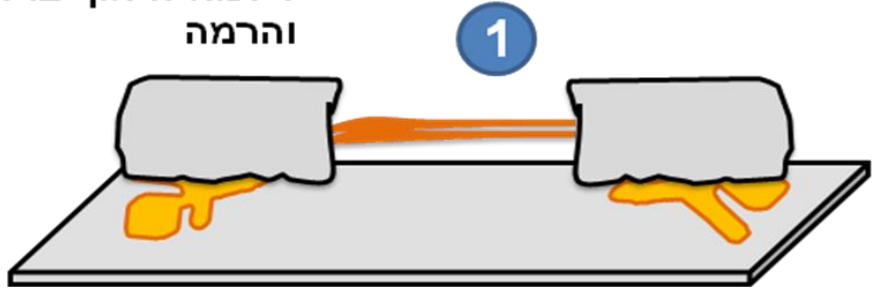
10. הוראות כלליות:

- א. ה"אתרון" יאורגן על משטח בטון, בסמוך לקיר תומך של מבנה.
- ב. יש לארגן 6 בובות לדימוי.
- ג. כל דילמה מתרגלת טכניקה שונה בחילוץ לכוד באמצעות האמצעים השונים.

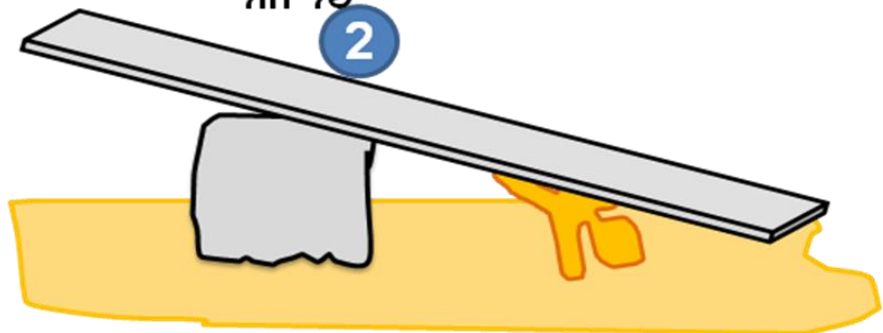
11. אמצעים לבניית "אתרון תרגול":

- א. 4 קורות / אלמנטים מבטון מזוין באורך של עד 2 מטר.
 - ב. קורת בטון מזוין שחשופה באמצע עם הברזלים.
 - ג. קוביית בטון אחת.
 - ד. דלת מעץ לחיתוך 1-1.
 - ה. פסולת בניין – לפחות 2 'באלות'.
 - ו. 2 פלחים מברזל.
 - ז. להוסיף חפצים אישיים לאתר לתת לזה נופך של מגורים.
12. את הבנייה יש לבצע עם מהנדס בניין מורשה מטעם הרשות המקומית.

דילמת חיתוך ברזל
והרמה

הרמה מעל משטח
של חול

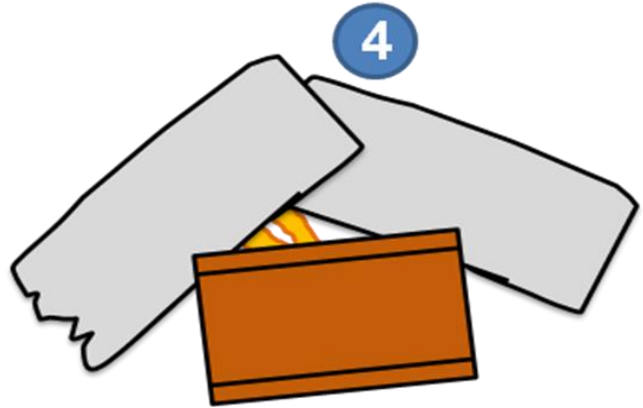

דילמת ביקוע

יש להשעין על מבנה עומד.

חיתוך ברזל או עץ.

פינוי פסולת בסיסי

ביום האתר

כיצד נבנה את האתר?

חשוב שהבובות ידמו אדם לכוד שהצורך שיש לנו לחלץ אותו הוא חילוץ קל. כלומר, חלק מהגוף שלו צריך להיות חשוף.

1. יש ליישר את השטח עליו נקים את האתר.

2. יש להתחיל מפריסת חלק מהצינורות, עמודי החשמל והציוד האישי.

3. נציב את הבובות (לא קרובות אחת לשנייה ועל חלק גוף חלק גוף כלשהו של הבובה נניח 2 פלטות. ניתן ל"ביים" את הצורה שבה לכודה הבובה בהתאם לדילמה שנרצה לתרגל, למשל: אם נרצה לתרגל חיתוך, נוכל ללכוד את הבובה בין מתכות שונות, במידה ונרצה לתרגל הרמה, נניח פלטה עליה וכו'.
4. לאחר שהצבנו את הבובות וגרמנו להן להיות לכודות, נפזר את שאר הפריטים שברשותנו על האתר כולו.

נספח ו' – אמצעים לטובת התרגול

1. ג'ק מכני -4.
2. לומים ארוכים – 2.
3. לומים קצרים -2.
4. חבלים.
5. תמוכות – 2 סטים.
6. עצים שונים.
7. שרשראות – 4.

נספח ז' – הנחיות בטיחות

1. לטובת אימון סע"ר, הרשות נדרשת למנות אחראי בטיחות.
2. נדרש לוודא כי המקום המיועד לשמש לתרגיל סגור מסומן בהתאם כך שלא יפגע אדם.
3. נדרש לזהות נקודות תורפה בטיחותיות ולסמנם כנדרש.
4. יש לוודא כי אין באזור התרגול מפגעים סביבתיים ודגש מיוחד על כבלי חשמל.